

Tarifmodeller

Brancheorganisationen GreenPowerDenmark har udviklet en ny model til tarifiering (fastsættelse af prisen på levering af strøm) af alle danske el-forbrugere. Modellen, som kaldes **Tarifmodel 3.0**, afløser den tidligere Tarifmodel 2.0, og principperne for tarifiering i den nye model er:

- *omkostningsægthed og rimelighed*
- *kollektivitet og ikke-diskrimination*
- *objektivitet og teknologineutral*
- *prissignaler, der sender incitament*
- *Enkelthed og transparens*

Du kan få mere info om godkendelsen af Tarifmodel 3.0 på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Dinel har fået godkendt brugen af Tarifmodel 3.0 hos Forsyningstilsynet, og vi har anvendt modellen uden afvigelser siden 1. april 2023. Alle netselskaber skal have en godkendt metode for tarifiering af deres kunder, og det er vores formodning, at stort set alle netselskaberne i Danmark i løbet af den nærmeste fremtid vil anvende Tarifmodel 3.0.

At Dinel anvender modellen uden afvigelser betyder, at Dinel skal følge de indbyggede "lastperioder", ligesom vi også skal anvende modellens indbyggede mekanismer for "kundeinddeling". Vi har altså f.eks. ikke mulighed for at justere på tidspunktet for "spids-last", der ligger i tidsrummet fra 17-21 for C-forbrugere (privatkunder) eller at ændre på forholdet mellem de lave sommer-tariffer og de højere vinter-tariffer.

Selvom den nye model har en anderledes metode for beregning af tariffer og abonnemeter end den gamle, er det vigtigt at pointere, at Dinel ikke har mere indtjening ved at benytte den nye model – det er udelukkende et spørgsmål om, at indtjeningen fordeler sig anderledes hen over døgnets 24 timer og årets 12 måneder.

Hvorfor differentierede tariffer?

Elforsyningsbranchen har traditionelt opereret med begrebet kogespidsen. Det er betegnelsen for det tidsrum på døgnet, hvor flest mennesker bruger mest strøm, og det ligger typisk mellem kl. 17 og 19, hvor folk kommer hjem fra arbejder, starter vaskemaskine og sætter aftensmaden over.

Traditionelt har elnettet været dimensioneret – kablerne var tykke nok – til at holde til, at vi alle lavede mad og startede vaskemaskinen samtidig.

Med den grønne omstilling og elektrificeringen er der kommet flere elementer med i ligningen. Elbilerne skal lade, varmepumperne skal varme og strøm fra vindmøller og solceller skal transporteres rundt i elnettet.

El-kablerne i jorden skal være væsentlig tykkere mange steder, end de er i dag for, hvis det skal kunne lade sig gøre i fremtiden. Kabler er dyre, og det er dyrt at grave dem ned, hvilket i sidste ende gør det dyrere at være forbruger hos Dinel.

Derfor vil Dinel og mange af landets andre elnetselskaber gerne forsøge at motivere forbrugerne til at flytte dele af deres elforbrug. Når vi ikke alle sammen bruger strømmen samtidig, behøver kablerne nemlig ikke være så tykke.

De færreste kan lave om på, hvornår de gerne vil have deres varme aftensmad klar, men mange kan måske planlægge, hvornår de lader elbilen eller starter vaskemaskinen. Som elforbruger bliver du derfor belønnet økonomisk, hvis du kan flytte dele af dit elforbrug væk fra den traditionelle kogespids, fordi nettarriffen er billigere.

Hvorfor stiger tariffen så?

Som nævnt herover har Tarifmodel 3.0 i modsætning til tidligere tarifmodeller forskellige priser – *både* hen over døgnet og hen over året. Håbet er, at disse differentierede priser vil hjælpe med at reducere ”spids-belastningen” af elnettet, og på den måde hjælpe til med at reducere behovet for fremtidige investeringer i forstærkninger af nettet. Da belastningen af nettet typisk er langt højere i vinterhalvåret, vil Tarifmodel 3.0 derfor også beregne en højere tarif i denne periode. Omvendt vil tariffen alt-andet-lige være betydeligt *lavere* i sommerhalvåret, end hvis den tidligere Tarifmodel 2.0 blev anvendt. Set over et helt år, vil Tarifmodel 3.0 *ikke* beregne højere tariffer end tidligere modeller.

Mekanismerne med forskellige sæson-satser betyder, at prisen stiger 1. oktober 2023 hvor vinterhalvåret starter.

Indtægtsramme-regulering

Skiftet fra den tidligere Tarifmodel 2.0 til den nye Tarifmodel 3.0 har altså *ikke* i sig selv nogen betydning for Dinels indtjening og derfor heller ikke for den gennemsnitlige forbrugers betaling til Dinel set over et helt kalenderår. Den enkelte forbruger kan selv gøre noget for at sikre en så lav tarifering som mulig, ved at flytte den del af forbruget, det kan lade sig gøre, til et tidspunkt på døgnet, hvor tarifferne er billigst. Hvis forbrugeren ikke gør det, kan den samlede elregning blive dyrere, end man er vant til.

Der er dog andre faktorer, der medfører, at prisen er højere i 2023 end i 2022.

Dinel er, ligesom alle andre netselskaber i Danmark, et monopolselskab, og vi er derfor underlagt Forsyningstilsynets regulering. Forsyningstilsynet har bl.a. til opgave at udmelde et årligt loft for indtægterne i Dinel – en såkaldt ”indtægtsramme”. Da denne indtægtsramme først udmeldes næsten 12 måneder *efter* opkrævningsårets afslutning, er det meget svært at vide præcist, hvad Dinel må opkræve i de enkelte år. *Hvis* det viser sig, at Dinel har opkrævet mere end tilladt et år, vil vi blive tvunget til at betale ”overopkrævnningen” tilbage til områdets forbrugere. Tilbagebetalingen tillægges en høj strafrente. *Hvis* vi omvendt ikke har udnyttet indtægtsrammen, vil vi få mulighed for at opkræve denne ”underdækning” i et senere regnskabsår – dette tilgodehavende tillægges dog *ikke* nogen forrentning.

Indtægtsrammeloftet er delvist afhængig af Dinels omkostninger. Bl.a. har Dinels omkostninger til indkøb af el til nettab betydning for rammen – hvis omkostningen til tab i elnettet stiger, stiger Dinels indtægtsramme. Nettabet i 2022 var ikke i sig selv større end forventet, men da elprisen steg markant i løbet af 2022, steg Dinels omkostninger til nettab også.

Især i sensommeren og efteråret 2022 var de voldsomt høje elpriser med til at øge Dinels indtægtsramme markant. Grundet krav om lang varsling af tarifstigninger nåede Dinel ikke at indregne dette i tarifferne for 2022, og vi opbyggede derfor et betydeligt tilgodehavende hos områdets forbrugere. Dette tilgodehavende opkræves delvist via tarifferne i 2023, hvilket er den primære årsag til, at kunder oplever højere tariffer i 2023 end i 2022. Det er positivt, at elprisen igen er faldet, og vi afvikler derfor vores tilgodehavende langt hurtigere end forventet.

Hvad betaler jeg til?

Ét af principperne i Tarifmodel 3.0 er, at tariferingen skal være ”omkostningsægte”. Det betyder, at de enkelte kundetyper så vidt muligt skal betale for de omkostninger til driften af elnettet, som de giver anledning til.

Elnettet kan sammenlignes lidt med det danske vejnet; vi har de overordnede strækninger på højspænding (motorvejene), strækningerne på mellemspænding (hoved- og landeveje) og de fint forgrenede strækninger på lavspænding (villavejene).

Strømmen løber traditionelt ”oppefra og ned” – dvs. fra højspændingskablerne, videre til mellemspænding for til sidst at ende i stikkontakten hos husholdningerne. Det betyder, at når en typisk C-forbruger tænder for kontakten, så har denne kilowatt-time været i berøring med ”hele nettet”, og kunden skal derfor betale for driften af alle spændingsniveauerne. En forbruger, som er koblet direkte på højspændingsnettet (typisk større virksomheder), skal derimod ikke betale for driften af mellem- og lavspændingsnettet, da denne kundes forbrugte kilowatt-time ikke har været i berøring med denne del af nettet. Derfor er tariffen lavere, jo ”højere oppe i nettet” en forbruger er tilsluttet.

Anvendelsen af Tarifmodel 3.0 betyder som sagt, at Dinel ikke må fravige opdelingen af kundetyper, og vi har ikke mulighed for at reducere tariffen for én kundetype på bekostning af en anden.

Hvorfor betaler jeg?

Betalingen til Dinel går selvfølgelig til den øjeblikkelige drift og vedligehold af elnettet, så forbrugerne er sikret et sikkert elnet, der har en af verdens allerhøjeste leveringssikkerheder.

Udover dette betales der også for at sikre, at elnettet er gearet til fremtiden – ligesom tidligere generationer har betalt for udviklingen af det elnet, vi har i dag. Til gavn for klimaet er vi i Danmark godt i gang med en elektrificering af samfundet. Vi er stadig i starten af denne omstilling, og det er forventningen, at vi i løbet af relativt kort tid vil se en nærmest eksplosiv stigning i elforbruget i hele landet. Udbredelsen af elbiler og varmepumper står for en del af denne stigning, men også andre ting vil i fremtiden skulle bruge langt mere strøm end i dag.

Dette merforbrug af el kræver betydelige investeringer i nettet, og for at vi ikke skal stå i en situation med nedbrud i nettet og knappe leverancer, er Dinel allerede i gang med udbygningen og forstærkningen af nettet. Denne proces vil

tage mange år og den koster mange penge, men den er et udtryk for rettidig omhu, da det bliver endnu dyrere, hvis vi venter til sidste øjeblik.

Med den grønne omstilling følger også langt mere lokal produktion af vedvarende energi. Det er godt både for klimaet og for forsyningssikkerheden, men det stiller også nogle krav til kapaciteten i elnettet, hvilket vi selvfølgelig tænker ind i vores udbygningsplaner.

Hvordan betaler jeg?

Betalingen til Dinel for netabonnement og nettarif sker via din elleverandør. Som forbruger kan du frit vælge din elleverandør, hvorimod dit netselskab ligger fast, da der kun er et selskab, der ejer kablerne ud til din bolig. Din elregning opkræves af din elleverandør, og du modtager altid én samlet regning for både forbrug og transport af el. Din elleverandør betaler så Dinel for de omkostninger, din installation giver i elnettet.

Hvis du har spørgsmål til dit elforbrug, priser eller tidsdifferentiering, skal du altid kontakte din elleverandør, da Dinel ikke har indsigt i din el-aftale med elleverandøren.